

2022-2024 жылдарға арналған гранттық қаржыландыру жобасы

Жобаның атауы: Келес өзенінің төменгі ағысындағы обаларды археологиялық және пәнаралық ғылымдар аясында зерттеу

ЖТН: AP13068455

Жобаның жалпы қаржысы: 49074084,31

Жоба жетекшісі: Гурсой Музаффер

Тақырыптың өзектілігі: Археологиялық зерттеулерді пәнаралық зерттеулермен ұштастыра отырып жасау өте маңызды болып табылады. Тарқатып айтар болсақ бір обаны қазып, обаның және қабірдің құрылымдық ерекшелігімен қаңқаның жату қалпын сипаттауға мүмкіндік туындайды. Ал, табылған заттар бойынша салыстырмалы талдау жүргізіп болжамды мерзімдеу жасауға болады. Бұл жоба бұрынғы зерттеулерден пәнаралық болуымен ерекшеленеді. Табылған саз ыдыстарға XRF анализі, қаңқаларға генетикалық зерттеулермен қатар археопатологиялық зерттеулер жүргізіледі. Сонымен қатар паразиттік анализдермен қоса органикалық заттарға радиоуглеродтық анализ жасалды. Нәтижесінде аршылған қаңқалардың өмір сүрген кезіндегі ауруы, генетикасы, табылған саз ыдыстардың химиялық құрамы және қазба салынған обалардың абсолютті мерзімі анықталады. Осының бәрі қазіргі таңда археология ғылымы үшін өзекті болып табылады.

Тақырыптың мақсаты: Мыңтөбе қорымындағы жерлеу дәстүрін, материалдық мәдениетті, абсолютті мерзімін, қаңқалардың археопатологиясын анықтау.

Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер:

- Қорымдағы обалардың саны, пішіні, көлемі, биіктігі мен орналасуы жөнінде жаңа деректер алынады.
- Обалардың құрылымдық ерекшелігі анықталады, жерлеу дәстүрі мен материалдық мәдениеті айқындалады.
- Қаңқалардың жынысы, жасы мен денсаулық жағдайы анықталады.
- Метальдан және саздан жасалған заттардың құрамы анықталады.
- Қаңқалардың археогентикасы анықталады.

Өтінім берген кездегі зерттеу тобының мүшелері:

Р/с №	Т.А.Ә. (бар болса), білімі, дәрежесі, ғылыми атағы	Негізгі жұмыс орны, лауазымы	Хирш индексі, ResearchID, ORCID, Scopus Author ID сәйкестендіргіштері (бар болса)	Жобадағы немесе жобадағы рөлі, сондай-ақ орындалатын жұмыстың сипаты	Қатысудың қысқаша негіздемесі
1	Гурсой Музаффер, PhD, доцент міндетін атқарушы	Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Археология ҒЗИ, жетекші ғылыми қызметкер	Хирш индексі https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=5722110794 4	Ғылыми жетекші, Далалық зерттеу жұмыстарын үйлестіреді, қазба жүргізеді, алынған деректерді сараптайды, жүйелейді, аналитикалық талдау жасайды, мақала және есеп жазады	Обаларды қазып қаңқаларды тазалау және оларға жүргізілетін пәнаралық зерттеу жұмыстарын үйлестіру
2	Сиздиков Бағдаулет Сапарбайұлы, PhD, доцент міндетін атқарушы	Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік	ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-8115-5810	қазба жүргізеді, алынған деректерді сараптайды,	Обаларды қазып қаңқаларды тазалау.

		университеті Археология ҒЗИ, жетекші ғылыми қызметкер		мақала және есеп жазады	
3	Саржанов Фахриддин Нурмахамедұлы, PhD, доцент міндетін атқарушы	Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Медицина факультеті Профилактикалық медицина кафедрасының аға оқытушысы	Хирш индексі https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=5719242190 <u>6</u>	Молекулярлық микробиология сынамаларын жүргізеді	Сынамалар жүргізу байырғы паразиттерді анықтау, анализдер жасау.
4	Султанмуратов Бауыржан Сейдилдаеви, магистр	«Отырар мемлекеттік археологиялық қорық-музейі» РМҚК, ғылыми қызметкер		Метальдан және саздан жасалған заттарды сараптайды, сынғандарын қалпына келтіреді, сызбасын жасайды	Заттай деректерді тазалайды, аналогтарын іздестіреді, салыстырмалы талдау жүргізеді, саз ыдыстарға макраскопиялық анализ жасайды. XRF сынамасын жүргізу жұмысын үйлестіреді.
5	Сералиев Али Алимбекович, магистр	«Отырар мемлекеттік археологиялық қорық-музейі» РМҚК, ғылыми қызметкер		Дрон ұшырады, тахеометрмен өлшемдер алады, қорымның қартасын жасайды, жоспарлар сызады, деректерді электрондық форматқа көшіреді.	Заманауи технологияларды қолдану
6	Арынов Қуаныш Суиндиқович, магистр	Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті Археология ҒЗИ, ғылыми қызметкер	https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85022032752&origin=resultslist&sort=plf-f	Обаларды қазып қаңқаларды тазалау, обалардың құрылымын анықтау, сызбасын жасайды	Обаларды қазып қаңқаларды тазалау
7	Бос жұмыс орны	-		Қаңқалардың жасын, жынысын, қандай ауруға шалдыққанын т.б. анықтайды	Палеоантропологи ялық зерттеулер жүргізу

Жарияланған жұмыстардың тізімі

2022 жыл

1. Гурсой М., Сиздигов Б., Сералиев А. Аяқтары айқасқан жерлеу туралы (Мыңтөбе қорымы материалдары негізінде) // А.Оңғар (ред). Еуразиялық далалық өркениет: адам және тарихи – мәдени орта. Еуразия даласы археологиясы V халықаралық конгресінің материалдары. II-том. Алматы-Түркістан: 2022. С.289-296.
2. Сиздигов Б., Гурсой М., Сералиев А. Мыңтөбе қорымынан табылған ғұрыптық саз ыдыс // А.Оңғар (ред). Еуразиялық далалық өркениет: адам және тарихи – мәдени орта. Еуразия даласы археологиясы V халықаралық конгресінің материалдары. II-том. Алматы-Түркістан: 2022. С.322-331
3. Sizdikov B.S., Gursoy M., Serakiyev A.A. Zoomorphic Handle Ceramics Found in Myntobe Burial Ground // ӘЛ – ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ХАБАРШЫСЫ. Тарих сериясы. №3 (106). Алматы: «Қазақ университеті», 2022. С.235-246.
4. Гурсой М., Сиздигов Б. Мыңтөбе қорымында 2022 жылы жүргізілген археологиялық зерттеу жұмыстарының нәтижелері//«XIV Оразбаев оқулары» халықаралық ғылыми – әдістемелік конференция материалдары, 2022. - 148-157.

2023 жыл

1. Гурсой М., Сиздигов Б.С., Мургабаев С.С., Ержігітова А. А. Қаңлылардың ата-баба культі және культтік орындары // «Марғұлан оқулары – 2023» халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары (Алматы қ. 30-31 наурыз 2023 жыл). Алматы: А.Х.Марғұлан атындағы Археология институты, 1-том. 2023. - 120-127.
2. Гурсой М., Сиздигов Б., Таджибаев Н. Мыңтөбе қорымындағы катакомбалық жерлеулер // Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті хабаршысы «Тарих және саяси-әлеуметтік ғылымдар» сериясы, №1(76), 2023.- 225-243.
3. Гурсой М, Сиздигов Б, Сералиев С. Мыңтөбе наусы хақында // Отан тарихы ғылыми журналы, №26 (1). 2023. 144-162.
4. Сиздигов Б., Гурсой М., Сералиев А. Савромат-сармат тайпаларының шығу тарихы // Әл Фараби атындағы ҚазақҰУ-нің хабаршысы. Тарих сериясы, №2 (109). 2023. 181-192.
5. Sizdikov Bagdaulet S., Apendiyev Timur A., Batyrbekkyzy Gaukhar, Muldakhmetova Zhanar I. The Resettlement of Nomadic Horsemen Tribes to Asia Minor//Поволжская Археология. №1 (43) 2023. – pp.195 – 208. Процентиль 54, квартиль 2.